

dertil. Der er endnu et Punkt, som jeg gjerne vilde have Oplysning om, idet jeg vil forsøge lidt at støtte en Paaastand, som jeg før gjorde. Dersom den ene Part var umyndig, og den anden Part havde sat sig i Enebesiddelse af den Formue, der var overdragen ham og den Umyndige i Fællig, vilde der da heller ikke kunne tilkjendes den Umyndige Erstatning før fra den Dag, da han som Myndig indgav Klage over den ham tilføiede Uret? Kunde der i slikt Tilfælde ikke blive tilstaaet Erstatning fra et tidligere Tidspunkt? Det er Oplysning herom, som jeg ubbejder mig. (Den ærede Landstingsmand for 4de Kreds (Sonne) har paaastaet, at der behøvedes Proces for hvert enkelt Sogns Vedkommende. Der behøves kun Proces før et af de Sogne, hvor Udskiftning fuldstændig har fundet Sted, og hvor de nærværende Besiddere troe at have den største Forsikkring for deres Besiddelse. Da Høiesteretsdommen hidtil kun er fældet for et af de Sogne, hvor Udskiftningen ikke er steet, og hvor Besidderne ikke troede at have en saa stor Sikkerhed, er Præjudikatet ikke tilstrækkeligt; men naar Dommen er fældet for et af de Sogne, hvor de troe at have den største Sikkerhed, saa vil Præjudikatet være fuldstændigt. Der er blevet sagt, at Huusmændene i alle Kommuner yuste det Lovudkast, som her foreligger, og at deres Fordringer fra 1842 til 1851 slet ikke ere gaaede videre. Den ærede Ordfører nævnte disse to Aarstal som dem, imellem hvilke Andragender fra Huusmændene ere blevne indgivne. Der findes i Motiverne til Lovudkastet Sp. 865, at der i Aaret 1851 fra en meget stor Deel af Huusmændene blev indgivet et Andragende til Folkethinget om, at den Sognene tillagte Andeel af Udmarksjorderne maatte ansees som Kommuneeiendom og henligge til sædvanlig Brug, dog saaledes, at en vis Deel af samme i smaa Lodder kunde bortarvesæstes til Kommunens Indtægt. Saa vel derved, at Udmarksjorderne skulde henligge til sædvanligt Brug, som derved, at en vis Deel skulde bortarvesæstes i smaa Lodder,

troede disse Huusmænd, at der skulde komme dem en Fordeel tilgode. Naar nu det Hele gaaer ind i Kommunens Kasse og altsaa kun bibrager til at formindste Hartkornseiernes og de Formuendes Bidrag til Kommunefatterne, da er det, at Huusmændene ville faae at see, at de Intet have vundet.

Ingerslev: Jeg maa blot endnu tilsæde mig et Par Ord i Anledning af den ærede Ordførers Yttringer. Det berøper paa ingen Maade paa en Overenskomst imellem Hartkornseierne og Huusmændene, hvad der bliver tillagt Huusmændene; det vil derimod efter det Lovbud, som jeg tidligere har citeret, berøpe paa Landvæsenkommissionens og eventuelt Overlandvæsenkommissionens Skjøn. Det er den, der afgjør, hvor stor en Deel der skal tillægges Huusmændene, og er dette først givet, vil Deelingen mellem Huusmændene ikke være saa vanskelig at gennemføre. Jeg tillod mig allerede under Sagens forrige Behandling at udtale, at jeg for mit personlige Vedkommende troede, at Bornholms Beboere i det Hele taget kunde være tjente med det foreliggende Lovudkast. Jeg attraaer hverken at tilvende Gaardmændene eller Huusmændene nogen Fordeel paa hinandens Bekostning; men, hvad der har vaakt min Opposition imod Lovudkastet, det er, hvad jeg allerede dengang tillod mig at udtale, at jeg troer, det er en Sag, som ikke hører under den lovgivende Magts Omraade, og derfor kan jeg alene af denne Grund paa ingen Maade give Loven min Stemme, uden Hensyn til, om dens Bestemmelser iøvrigt kunne være fordeelagtige for de paagjældende Beboere.

Ordføeren: Naar den ærede tredie Landstingsmand for 5te Kreds (F. Nielsen) i mit Foredrag har savnet Svar paa et Spørgsmaal, han har stillet til mig om en Oplysning, som han yustede; er Grunden dertil den, at jeg maa have overhørt det. Spørgsmaalet lyder paa, om det skulde være nødvendigt, at alle